

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ที่ ต.น./๐๐๐๓

วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของเทศบาลตำบลสันนาเม็ง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลสันนาเม็ง

เรื่องเดิม

ตามที่เทศบาลตำบลสันนาเม็ง เป็นหน่วยงานภาครัฐที่จะต้องเข้ารับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ นั้น

ข้อเท็จจริง

หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลสันนาเม็ง ขอรายงานการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจเทศบาลตำบลสันนาเม็ง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของเทศบาลตำบลสันนาเม็ง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เห็นควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามตามเอกสาร หรือเห็นควรประการใดโปรดพิจารณาสั่งการ

(นางรุ่งทิwa วิปรอด)

ผู้ช่วยนักวิชาการตรวจสอบภายใน

ความเห็นปลัดเทศบาลตำบลสันนาเม็ง

(นายสุนทร นุ่มนวล)

ปลัดเทศบาลตำบลสันนาเม็ง

ความเห็นนายกเทศมนตรีตำบลสันนาเม็ง

(นางสาวท โกชุม)

นายกเทศมนตรีตำบลสันนาเม็ง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เทศบาลตำบลสันนาเม็ง
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

คำนำ

เทศบาลตำบลสันนาเม็งให้ความสำคัญกับการบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การให้หรือรับสินบน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นธรรมในการปฏิบัติราชการและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานตรวจสอบภายในเทศบาลตำบลสันนาเม็ง จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ระบุ และ ประเมินความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน พร้อมทั้งกำหนด มาตรการ แนวทางการป้องกัน และการควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

การดำเนินการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรของเทศบาลตำบลสันนาเม็ง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น อย่างยั่งยืนต่อไป

หน่วยตรวจสอบภายใน
เทศบาลตำบลสันนาเม็ง
๘ ตุลาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	๑
๓. ความหมายของการทุจริต สินบน และประโยชน์ทับซ้อน	๒
๔. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	๓
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	๓
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	๔
ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ	๖
ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	๖
ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๗
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต	๙
ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	๑๐

๑. หลักการและเหตุผล

การทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินและการพัฒนาประเทศ เนื่องจากทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรของรัฐ ลดประสิทธิภาพในการบริหารงาน และบั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชนต่อหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะการทุจริตในรูปแบบของการให้หรือรับสินบน ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ เช่น การพิจารณาอนุญาต การจัดซื้อจัดจ้าง การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ หรือการให้บริการแก่ประชาชน

เทศบาลตำบลสันนาเม็ง ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะและพัฒนาท้องถิ่น ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า และการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำมาตรการและแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การทุจริต โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับสินบน

ดังนั้น เทศบาลตำบลสันนาเม็งจึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน รวมทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกัน ควบคุม และลดโอกาสในการเกิดการทุจริตอย่างเป็นระบบ อันจะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และยึดมั่นในหลักคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การดำเนินการดังกล่าว ยังสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตลอดจนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ซึ่งมุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐมีการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต และกำหนดมาตรการในการป้องกันการให้และรับสินบนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อยกระดับมาตรฐานการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๑. เพื่อวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับสินบนจากกระบวนการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลสันนาเม็ง

๒. เพื่อประเมินระดับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยงาน และกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงที่เหมาะสม

๓. เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรของเทศบาลตำบลสันนาเม็งมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๔. เพื่อสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างโปร่งใส เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

๕. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภายในของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ และลดโอกาสในการเกิดการทุจริต

๖. เพื่อให้การดำเนินงานของเทศบาลตำบลสันนาเม็งสอดคล้องกับนโยบายและแนวทางของภาครัฐด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

๓. ความหมายของการทุจริต สินบน และประโยชน์ทับซ้อน

๑. การทุจริต

การทุจริต หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่ใช้อำนาจหน้าที่ ตำแหน่ง หรือโอกาสที่ตนได้รับจากการปฏิบัติราชการไปในทางมิชอบ เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน หรือเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ในรูปแบบของเงิน ทรัพย์สิน สิทธิพิเศษ หรือประโยชน์ใด อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือหลักคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การทุจริตอาจเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ เช่น การยกยอกทรัพย์สินของทางราชการ การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ การเรียกรับผลประโยชน์ การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริต หรือการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การทุจริตถือเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานภาครัฐ ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของรัฐ ลดประสิทธิภาพในการบริหารงาน และบั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชนต่อหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐจึงต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการกำหนดมาตรการ แนวทาง และระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

๒. สินบน

สินบน หมายถึง ทรัพย์สิน เงิน สิ่งของ หรือประโยชน์อื่นใดที่บุคคลหนึ่งให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เพื่อจูงใจให้กระทำการ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่ชอบด้วยหน้าที่ หรือเพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการดำเนินการต่าง ๆ เช่น การพิจารณาอนุญาต การจัดซื้อจัดจ้าง การอนุมัติโครงการ หรือการให้บริการสาธารณะ

สินบนอาจอยู่ในรูปแบบของเงินสด ของขวัญ ของกำนัล การเลี้ยงรับรอง การให้ผลประโยชน์ตอบแทน หรือสิทธิพิเศษต่าง ๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อโน้มน้าวหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การให้หรือรับสินบนถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักจริยธรรมของการปฏิบัติราชการ เนื่องจากทำให้การดำเนินงานของภาครัฐขาดความเป็นธรรม ไม่โปร่งใส และอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ

ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงต้องมีมาตรการในการป้องกันการให้และรับสินบน เช่น การกำหนดนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลจากการปฏิบัติหน้าที่ การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต ตลอดจนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตและความโปร่งใส

๓. ประโยชน์ทับซ้อน

ปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม หรือเพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน กลับมีผลประโยชน์ส่วนตนหรือผลประโยชน์ของบุคคลใกล้ชิด เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อน หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจ เข้ามาเกี่ยวข้องจนส่งผลกระทบต่อความเป็นกลางในการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติที่

ประโยชน์ทับซ้อนอาจไม่ได้หมายความว่ามีการทุจริตเกิดขึ้นเสมอไป แต่เป็นสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ เช่น การพิจารณาอนุมัติโครงการให้กับบริษัทของตนเอง หรือญาติการมีส่วนได้เสียในสัญญาที่หน่วยงานของตนเป็นคู่สัญญา หรือการใช้ข้อมูลภายในของหน่วยงานเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว

หากไม่มีการบริหารจัดการหรือควบคุมสถานการณ์ดังกล่าวอย่างเหมาะสม อาจก่อให้เกิดการตัดสินใจที่ไม่เป็นธรรม ส่งผลกระทบต่อความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐจึงควรกำหนดแนวทางในการป้องกันและจัดการปัญหาประโยชน์ทับซ้อน เช่น การกำหนดให้เจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตน การกำหนดมาตรการหลีกเลี่ยงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกรณีที่มีส่วนได้เสีย รวมถึงการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างโปร่งใส เป็นธรรม และคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

๔. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานที่อาจมีโอกาสดังกล่าวให้เกิดการให้หรือรับสินบน รวมทั้งประเมินระดับความเสี่ยงและกำหนดมาตรการในการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงดังกล่าวอย่างเหมาะสม

เทศบาลตำบลสันนาเม็ง ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน โดยพิจารณาจากกระบวนการปฏิบัติงานที่มีความสำคัญและอาจมีโอกาสดังกล่าวให้เกิดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ เช่น กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การอนุญาตหรือการพิจารณาอนุมัติต่าง ๆ การให้บริการประชาชน รวมถึงกระบวนการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การเรียกรับหรือให้สินบน

ในการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว หน่วยงานได้พิจารณาถึงโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบจากความเสี่ยง (Impact) เพื่อกำหนดระดับความเสี่ยงของแต่ละกิจกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจัดทำมาตรการควบคุมและแนวทางการป้องกันความเสี่ยง เช่น การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตให้แก่บุคลากรที่กำหนดนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) และการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานของหน่วยงานให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

การดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในของเทศบาลตำบลสันนาเม็ง เพื่อป้องกันและลดการเกิดการทุจริต ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างโปร่งใส เป็นธรรม และยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล อันจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อไป

๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของเทศบาลตำบลสันนาเม็ง ได้กำหนดขอบเขตการประเมินโดยมุ่งเน้นกระบวนการปฏิบัติงานที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงต่อการให้หรือรับสินบน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความโปร่งใสและความเป็นธรรมในการปฏิบัติราชการ โดยกำหนดขอบเขตการประเมินออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑ ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

เป็นการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาตต่าง ๆ ของหน่วยงาน ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่กำหนด เช่น การรับคำร้อง การตรวจสอบเอกสาร การอนุมัติ หรือการออกใบอนุญาตต่าง ๆ โดยกระบวนการดังกล่าวอาจมีความเสี่ยงต่อการเรียกรับหรือให้สินบนเพื่อให้ได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการ

๒. ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

เป็นการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหรือหน้าที่ในตำแหน่งของตนโดยมิชอบเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง เช่น การใช้อำนาจในการตัดสินใจ การให้คุณให้โทษ การเอื้อประโยชน์แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม รวมถึงการเรียกรับผลประโยชน์หรือสินบนจากผู้ที่มาติดต่อราชการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน

๓. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

เป็นการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารและการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การดำเนินโครงการ การเบิกจ่ายประมาณ หรือการบริหารพัสดุ ซึ่งอาจมีความเสี่ยงต่อการเรียกรับหรือให้สินบนเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการของหน่วยงาน

๔. ด้านการบริหารงานบุคคล

เป็นการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน เช่น การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร การบรรจุและแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ ตลอดจนการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวอาจมีความเสี่ยงต่อการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือการให้และรับสินบนเพื่อให้ได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เป็นกระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินโอกาสที่จะเกิดการทุจริตจากการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ การกำหนดขอบเขตของการประเมินความเสี่ยง

กำหนดขอบเขตของการประเมิน โดยพิจารณากระบวนการปฏิบัติงานที่มีความสำคัญและมีโอกาสเกิดความเสี่ยงต่อการให้หรือรับสินบน เช่น การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล

๖.๒ การระบุความเสี่ยงการทุจริต

ดำเนินการวิเคราะห์ขั้นตอนการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการ เพื่อระบุเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เช่น การเรียกรับผลประโยชน์ การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือการเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง

๖.๓ การวิเคราะห์และประเมินระดับความเสี่ยง

นำความเสี่ยงที่ระบุไว้มาวิเคราะห์ โดยพิจารณาจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบจากความเสี่ยง (Impact) เพื่อกำหนดระดับความเสี่ยงของแต่ละกิจกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงาน

๖.๔ การกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมความเสี่ยง

กำหนดมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันและลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต เช่น การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน การกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบ การสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงาน และการกำหนดนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลจากการปฏิบัติหน้าที่

๖.๕ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการที่กำหนดไว้ และประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงและพัฒนามาตรการป้องกันการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และลดโอกาสการทุจริตในหน่วยงานต่อไป

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ / ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงาน : เทศบาลตำบลสันนาเม็ง

ประเภทความเสี่ยงด้านที่: การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ : การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการประชาชน

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต
๑	การให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ประชาชนที่มาติดต่อราชการ	เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์เพื่อให้ข้อมูลหรือให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ
๒	การใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ	อาจมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม
๓	การพิจารณาให้ความช่วยเหลือหรือการให้บริการแก่ประชาชน	อาจมีการเรียกรับสินบนเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือหรือการบริการก่อนผู้อื่น
๔	การติดตามหรือเร่งรัดการดำเนินงาน	อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานให้เสร็จรวดเร็ว

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดขึ้นสูงมาก มีแนวโน้มเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือเคยเกิดขึ้นแล้วหลายครั้ง
๔	โอกาสเกิดขึ้นสูง อาจเกิดขึ้นได้บ่อยในกระบวนการปฏิบัติงาน
๓	มีโอกาสเกิดขึ้นปานกลาง อาจเกิดขึ้นได้ในบางกรณี
๒	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย เกิดขึ้นได้ยาก
๑	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก หรือแทบไม่มีโอกาสเกิดขึ้น

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ส่งผลกระทบรุนแรงมากต่อหน่วยงาน เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์องค์กรและงบประมาณจำนวนมาก
๔	ส่งผลกระทบสูง ทำให้หน่วยงานเสียชื่อเสียง หรือเกิดความเสียหายต่อระบบงานอย่างมีนัยสำคัญ
๓	ส่งผลกระทบปานกลาง มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและความเชื่อมั่นของประชาชนบางส่วน
๒	ส่งผลกระทบน้อย กระทบต่อการดำเนินงานเล็กน้อย
๑	ส่งผลกระทบน้อยมาก แทบไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
๑	การให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ประชาชน ที่มาติดต่อราชการ	เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์เพื่อให้ข้อมูล หรือให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ	๓	๒	๖	ปานกลาง
๒	การใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ	อาจมีการใช้อำนาจหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้ บุคคลหรือกลุ่มบุคคล บางกลุ่ม	๓	๓	๙	ปานกลาง
๓	การพิจารณาให้ความช่วยเหลือหรือการ ให้บริการแก่ประชาชน	อาจมีการเรียกรับสินบนเพื่อให้ได้รับการ ช่วยเหลือหรือการ บริการก่อนผู้อื่น	๓	๓	๙	ปานกลาง
๔	การติดตามหรือเร่งรัดการดำเนินงาน	อาจมีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อเร่งรัดการ ดำเนินงานให้เสร็จ รวดเร็ว	๓	๓	๙	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการประชาชน								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การ ทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกัน ความเสี่ยงการ ทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	การให้ข้อมูลหรือ คำแนะนำแก่ ประชาชนที่มา ติดต่อราชการ	เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับ ผลประโยชน์เพื่อให้ ข้อมูล หรือให้ความช่วยเหลือเป็น กรณีพิเศษ	ปานกลาง	กำหนดคู่มือการให้บริการ และมาตรฐานระยะเวลา	เผยแพร่คู่มือบนเว็บไซต์/ ป้ายประชาสัมพันธ์	ตลอด ปีงบประมาณ	๐	สำนักปลัด
๒	การใช้ดุลยพินิจ ในการพิจารณา เรื่องต่าง ๆ	อาจมีการใช้อำนาจ หน้าที่ เอื้อประโยชน์ให้บุคคลหรือ กลุ่มบุคคลบางกลุ่ม	ปานกลาง	กำหนดหลักเกณฑ์ การ พิจารณาที่ชัดเจนและ ตรวจสอบได้	แต่งตั้งคณะกรรมการร่วม พิจารณา/บันทึกเหตุผล ประกอบการตัดสินใจ	ตลอด ปีงบประมาณ	๐	สำนักปลัด
๓	การพิจารณาให้ ความ ช่วยเหลือ หรือ การ ให้บริการแก่ ประชาชน	อาจมีการเรียกรับสินบน เพื่อให้ได้รับการ ช่วยเหลือ หรือการ บริการก่อนผู้อื่น	ปานกลาง	จัดทำระบบคิว/ลำดับการ ให้บริการที่โปร่งใส	ใช้ ระบบ บัตรคิว หรือ ทะเบียนรับคำร้อง	ตลอด ปีงบประมาณ	๐	สำนักปลัด กองคลัง
๔	การติดตามหรือ เร่งรัด การ ดำเนินงาน	อาจ มี การ เรียกรับ ผลประโยชน์เพื่อเร่งรัด การดำเนินงานให้เสร็จ รวดเร็ว	ปานกลาง	จัดช่องทางร้องเรียนและ กำกับติดตาม	เปิดช่องทางร้องเรียน ออนไลน์/กล่องรับเรื่อง ร้องเรียน	ตลอด ปีงบประมาณ	๐	สำนักปลัด